

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

О. В. Коротаєва ¹

Опубліковано	Секція	УДК
30.01.2025	Економіка	005.591.6:658.011.46

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15769802>

Анотація. Важливу роль для успішного функціонування промислового підприємства відіграє активізація інноваційної діяльності, визначення перспективних напрямів інноваційного розвитку. Встановлено, що в умовах нестабільності ринкового середовища, цифрової трансформації передумовою формування інноваційного потенціалу є розвиток інноваційної активності та доведено необхідність розробки і впровадження стратегії підвищення інноваційної активності, що сприятиме зростанню не лише показників інноваційної дальності, але налагодженню фінансово-господарської діяльності. Запропоновано удосконалити методичний підхід до розробки стратегії підвищення інноваційної активності на промислових підприємствах, який реалізується шляхом використання набору методичних, аналітичних і прикладних складових та охоплює набір взаємопов'язаних блоків. Доведено, що використання методичного підходу дозволить сформувати набір стратегій підвищення інноваційної активності, впровадження яких сприятиме підвищенню показників інноваційної діяльності, визначенню перспективних напрямів інноваційного розвитку та своєчасному врахуванню загроз ринкового середовища. Впровадження стратегій підвищення інноваційної активності на промислових підприємствах сприятиме зростанню показників фінансово-господарської діяльності, налагодженню інноваційних процесів. За результатами дослідження сформовано набір стратегій підвищення інноваційної активності для промислових підприємств: стратегія активного зростання; стратегія обмеженого зростання; стратегія ситуаційного розвитку; стратегій вибіркового розвитку; стратегія скорочення розвитку. Обґрунтовано, що використання стратегій підвищення інноваційної активності повинно здійснюватися на підставі врахування інноваційних можливостей підприємств, наявного інноваційного потенціалу.

Ключові слова: інноваційна активність, стратегія підвищення інноваційної активності, інновації, інноваційний розвиток, інноваційна діяльність, цифровізація, загрози ринкового середовища, результати фінансово-господарської діяльності, промислові підприємства.

---

¹ Запорізький національний університет, Україна, Запоріжжя

METHODOLOGICAL PRINCIPLES FOR FORMING A STRATEGY FOR INCREASING THE INNOVATIVE ACTIVITY OF INDUSTRIAL ENTERPRISES IN CONDITIONS OF INSTABILITY OF THE MARKET ENVIRONMENT

Annotation. An important role for the successful functioning of an industrial enterprise is played by the activation of innovative activity, the identification of promising areas of innovative development. It has been established that in the conditions of instability of the market environment, digital transformation, the prerequisite for the formation of innovative potential is the development of innovative activity and the need to develop and implement a strategy for increasing innovative activity has been proven, which will contribute to the growth not only of indicators of innovative range, but also to the adjustment of financial and economic activity. It is proposed to improve the methodological approach to developing a strategy for increasing innovative activity at industrial enterprises, which is implemented through the use of a set of methodological, analytical and applied components and covers a set of interconnected blocks. It is proven that the use of a methodological approach will allow to form a set of strategies for increasing innovative activity, the implementation of which will contribute to increasing the indicators of innovative activity, identifying promising areas of innovative development and timely taking into account the threats of the market environment. The implementation of strategies for increasing innovative activity at industrial enterprises will contribute to the growth of indicators of financial and economic activity, the establishment of innovative processes. According to the results of the study, a set of strategies for increasing innovative activity for industrial enterprises was formed: active growth strategy; limited growth strategy; situational development strategy; selective development strategies; development reduction strategy. It is substantiated that the use of strategies for increasing innovative activity should be carried out on the basis of taking into account the innovative capabilities of enterprises and the existing innovative potential.

Key words: innovative activity, strategy for increasing innovative activity, innovations, innovative development, innovative activity, digitalization, threats to the market environment, results of financial and economic activity, industrial enterprises.

Вступ

Загрози ринкового середовища, існуючі ризики, активні процеси цифровізації обумовлюють необхідність підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств, стабілізації фінансово-господарської діяльності. Досягнення означених результатів є можливим шляхом покращення інноваційної діяльності, визначення перспективних напрямів інноваційного розвитку, відновлення інноваційних процесів, що можливо на підставі формування інноваційної активності. Передумовою формування, розвитку, підвищення інноваційної активності є розробка та використання стратегії підвищення інноваційної активності, що підтверджує актуальність дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема підвищення інноваційної діяльності, формування інноваційної активності, розробки стратегій на підприємствах досліджена авторами: Беялов Т., Штулер І., Терещенко Д., Горячова Н., Пашнюк Л. [14, с. 118-131]; Божкова В. В., Дериколенко О. М. [1, с. 5-7]; Боковець В. В., Прутська Т. Ю. [2, с. 80-83]; Волощук Ю. О., Іванишин О. В., Богачик С. В. [3, с. 103-105]; Гарасимлюк М. В., Запишна А. С. [4, с. 120-123]; Глуха Г. Я., Цимбалюк А. І. [5, с. 63-71]; Гнатківський Б. М. [15, с. 133-137]; Єпіфанова І. Ю. [6, с. 33-37]; Єрмак С. О., Бойко І. М. [7]; Золевська М. І. [8, с. 60-61]; Нижник О. В. [9, с. 95-98]; Пілецька С. Т. [10, с. 103-108]; Чумак Г. М., Жидик-Будько Р. Р. [11, с. 157-159]; Шкуренко О., Чорна Т. [12]; Янковець Т. М. [13, с. 168-174].

Поряд з цим, відсутній єдиний підхід до розробки стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств, який би враховував інноваційні

можливості, інноваційний потенціал та дозволив розвинути інноваційну активність, підвищити її рівень.

Метою статті є формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств в умовах нестабільності ринкового середовища.

Результати

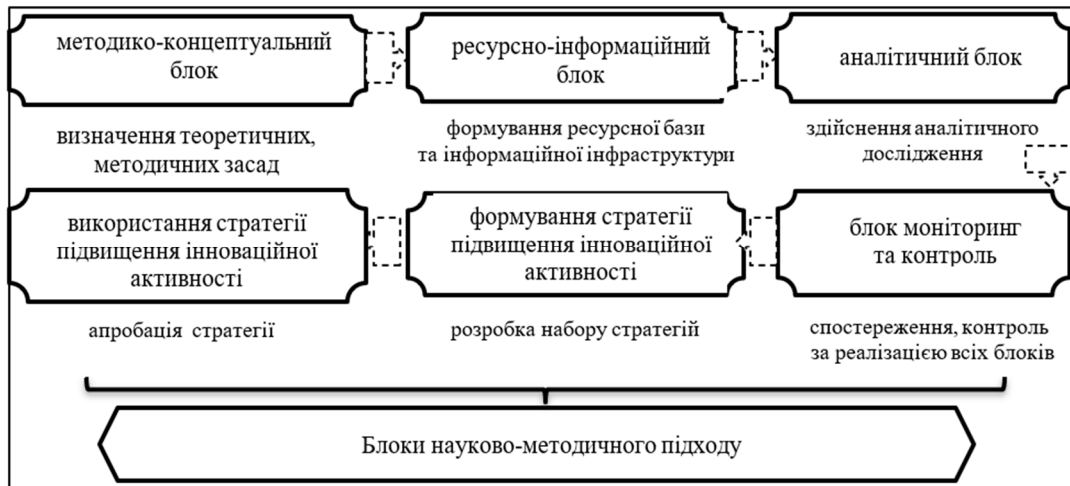
Змінність загроз ринкового середовища, активізація процесів цифрової трансформації вимагають від промислових підприємств підвищення конкурентоспроможності, що можливо на підставі налагодження інноваційної діяльності. Передумовою зростання інноваційної діяльності, відновлення інноваційних процесів, визначення напрямів інноваційного розвитку, підвищення показників господарської діяльності є підвищення інноваційної активності. З метою формування, розвитку інноваційної активності існує потреба у розробці та використанні стратегії її підвищення на промислових підприємствах.

На підставі врахування результатів дослідження удосконалено методичний підхід до розробки стратегії підвищення інноваційної активності на промислових підприємствах, у якому визначено набір функціональних взаємопов'язаних блоків, реалізація яких дозволить здійснити оцінку викликів зовнішнього та внутрішнього середовища, поточного стану інноваційної активності та результатів фінансово-господарської діяльності, формування набору стратегій підвищення інноваційної активності.

Удосконалений методичний підхід містить комплекс методичних, аналітичних та прикладних складових, які реалізуються у функціональних взаємопов'язаних блоках підходу. Зокрема, саме комплекс методичних, аналітичних та прикладних складових є основою для формування, визначення ефективності та практичного впровадження стратегії підвищення інноваційної активності та кожен із складових має своє призначення: методична складова охоплює набір підходів, методів та є теоретичною основою щодо розробки і впровадження стратегії підвищення інноваційної активності, тобто вибір індикаторів, критеріїв, методів, підходів, концепцій до оцінки поточного рівня інноваційної активності підприємства, визначення принципів та функцій, врахування підходів при розробці набору стратегій, підходів щодо планування та прогнозування результатів від використання стратегій; аналітична складова методичного підходу включає набір інструментів щодо проведення аналізу, порівняння показників в процесі розробки та подальшого впровадження стратегії підвищення інноваційної активності і є основою для прийняття обґрунтованих рішень, тобто аналіз рівня інноваційної активності, інноваційних позицій, інноваційних можливостей, потенціалу підприємства, сильних і слабких сторін, можливостей і загроз, викликів ринкового середовища, ресурсного забезпечення, оцінка поточного стану фінансово-господарської діяльності; прикладна складова включає набір заходів щодо забезпечення практичного впровадження стратегії підвищення інноваційної активності, тобто визначення напрямів активізації інноваційної активності, послідовності впровадження обраної стратегії, здійснення моніторингу та контролю за використанням стратегії.

Методичний підхід передбачає поетапну реалізацію функціональних взаємопов'язаних блоків, що охоплює набір етапів, здійснення яких забезпечить діагностику поточної інноваційної активності, аналіз загроз ринкового середовища, розробку набору можливих варіантів стратегій інноваційної активності, їх використання, а також проведення моніторингу і контролю. Серед основних функціональних блоків підходу сформовано наступні (рис. 1): методико-концептуальний; ресурсно-інформаційний; аналітичний; моніторинг та контроль;

формування стратегії підвищення інноваційної активності; використання стратегії підвищення інноваційної активності.

Рис. 1. Блоки методичного підходу до розробки стратегії підвищення інноваційної активності на промислових підприємствах

Примітка: удосконалено автором

Початково реалізується методико-концептуальний блок, який є підґрунтям для визначення теоретичних, методичних засад щодо визначення мети, завдань, принципів, функцій, критеріїв методичного підходу, а також методів, концепцій для подальшої розробки і використання стратегії підвищення інноваційної активності, що реалізується в наступних блоках. Враховуючи важливість означеного блоку визначено етапи його здійснення: встановлення відповідального підрозділу; формування мети методичного підходу; обґрунтування завдань методичного підходу; вибір принципів методичного підходу; визначення функцій методичного підходу; встановлення вимог до розробки і використання стратегії; вибір та обґрунтування критеріїв для подальшої розробки і використання стратегії.

Другим є ресурсно-інформаційний блок, реалізація якого має за мету дослідження та визначення стану забезпеченості підприємства ресурсами, встановлення їх достатності для розробки стратегії інноваційної активності, визначення необхідності залучення додаткових ресурсів. Також в даному блоці здійснюється збір, обробка, узагальнення інформації, формування звітів та серед етапів визначено: збір інформації про результати діяльності підприємства; обробка, узагальнення інформації, формування звітів; дослідження фінансового, кадрового, технічного, організаційного забезпечення розробки стратегії підвищення інноваційної активності; встановлення достатності ресурсного забезпечення для розробки стратегії підвищення інноваційної активності; визначення необхідності залучення ресурсів для розробки стратегії підвищення інноваційної активності; дослідження сформованості ресурсної бази та інформаційної інфраструктури розробки стратегії підвищення інноваційної активності.

Третім є аналітичний блок, реалізація якого має за мету проведення аналізу, оцінки і дослідження ступеня впливу факторів зовнішнього середовища, стабільності внутрішнього середовища, інноваційної активності, результатів інноваційної діяльності, фінансово-господарської діяльності, можливостей інноваційного розвитку, здійснення інноваційних процесів. Результати аналітичного блоку враховуються в процесі розробки та використання стратегії підвищення інноваційної активності, а також він охоплює етапи: ідентифікація впливу факторів зовнішнього середовища на інноваційну активність підприємства; дослідження впливу внутрішнього середовища на інноваційну активність підприємства; аналіз поточного стану інноваційної активності підприємства; дослідження поточних результати фінансової діяльності

підприємства; визначення загроз підприємства в аспекті інноваційної активності; визначення потенційних можливостей інноваційного розвитку, умов до впровадження інновацій.

Блок моніторинг та контроль охоплює комплекс дій щодо здійснення спостереження, контролю за реалізацією всіх блоків методичного підходу, дозволяє своєчасно виявити відхилення, здійснити коригування, що сприятиме своєчасній ідентифікації недоліків, відхилень від запланованих результатів. Реалізація блоку моніторинг та контроль здійснюється на підставі дотримання етапів: спостереження за процесами розробки та використання стратегії підвищення інноваційної активності; систематичний контроль процесів розробки та реалізації стратегії підвищення інноваційної активності; виявлення та оцінка відхилень за результатами моніторингу і контролю; дослідження зворотної аналітичної інформації; формування управлінських рішень за результатами моніторингу і контролю.

Важливе значення має блок формування стратегії підвищення інноваційної активності, який включає перелік взаємопов'язаних процесів, дій щодо розробки набору стратегій для промислових підприємств. На зазначеному блоці відбувається розробка декількох типів стратегій.

Розробка набору стратегій підвищення інноваційної активності промислових підприємств реалізується враховуючи можливості та потреби підприємства щодо інноваційної діяльності. Виокремлення набору блоків дозволило врахувати стан інноваційної діяльності, результати фінансової діяльності, можливості інноваційного розвитку, загрози ринкового середовища, ситуацію щодо впровадження інновацій для формування набору стратегій. Запропоновано набір стратегій підвищення інноваційної активності враховуючи такі критерії (рис. 2):

Критерій	Набір стратегій підвищення інноваційної активності					інноваційної активності
	стратегія активного (агресивного) зростання	стратегія обмеженого зростання (стабілізації)	стратегія ситуативного (адаптивного) розвитку	стратегія вибіркового (обмеженого) розвитку	стратегія скорочення (оптимізації) розвитку	
рівень інноваційної активності	високий	стабільний	середній	помірний	низький	
рівень інноваційної діяльності	високий	стабільний	середній	помірний	низький	
рівень результатів фінансової діяльності	високий	стабільний	середній	помірний	низький	
можливості інноваційного розвитку	високі	стабільні	мінливі	середні	відсутні	
вплив загроз ринкового середовища	помірний	мінливий	стабільний	середній	високий	
умови до впровадження інновацій	стабільні	середні	середні	помірні	складні	
інноваційні процеси	створення нових інновацій	постійне покращення існуючих інновацій	модифікація існуючих інновацій	оптимізація існуючих інновацій	копіювання та адаптація досвіду щодо використання інновацій	

Рис. 2. Набір стратегій підвищення інноваційної активності промислових підприємств

Примітка: удосконалено автором на основі [1, с. 5-7; 2, с. 80-83; 5, с. 64-71; 6, с. 33-37; 7; 13, с. 168-174; 15, с. 134-137]

– стратегія активного (випереджаючого) зростання інноваційної активності (спрямованість підприємства на випереджаючі темпи зростання інноваційної активності, інтенсивність інноваційної діяльності, вихід на нові ринки, розширення інноваційних напрямів підприємства) відповідає критеріям – високий рівень інноваційної активності, високий рівень інноваційної діяльності, високий рівень результатів фінансової діяльності, високі можливості інноваційного розвитку, помірний вплив загроз ринкового середовища, стабільна наявність умов до впровадження інновацій, створення нових інновацій в розрізі інноваційних процесів;

– стратегія обмеженого зростання (стабілізації) інноваційної активності (спрямованість на збереження поточного рівня інноваційної активності, підтримання досягнутих результатів діяльності, оптимізацію інноваційної діяльності, зміцнення позицій на ринках, формування помірних напрямів інноваційного розвитку) відповідає критеріям – стабільний рівень інноваційної активності, стабільний рівень інноваційної діяльності, стабільний рівень результатів фінансової діяльності, стабільні можливості інноваційного розвитку, мінливий вплив загроз ринкового середовища, середня наявність умов до впровадження інновацій, постійне покращення інновацій в розрізі інноваційних процесів;

– стратегія ситуаційного (адаптивного) розвитку інноваційної активності (спрямованість на розвиток, підвищення інноваційної активності через реагування, адаптацію до загроз ринкового середовища, формування заходів до налагодження інноваційної діяльності, поступове охоплення ринків збуту продукції) – середній рівень інноваційної активності, середній рівень інноваційної діяльності, середній рівень результатів фінансової діяльності, мінливі можливості інноваційного розвитку, стабільний вплив загроз ринкового середовища, середня наявність умов до впровадження інновацій, модифікація існуючих інновацій в розрізі інноваційних процесів;

– стратегія вибіркового (обмеженого) розвитку інноваційної активності (спрямованість на визначення пріоритетних напрямів розвитку інноваційної активності через обмеження можливостей підприємства, концентрація на окремих напрямках інноваційної діяльності, вибір одного ринку збуту продукції) відповідає критеріям – помірний рівень інноваційної активності, помірний рівень інноваційної діяльності, помірний рівень результатів фінансової діяльності, середні можливості інноваційного розвитку, середній вплив загроз ринкового середовища, помірна наявність умов до впровадження інновацій, оптимізація існуючих інновацій в розрізі інноваційних процесів;

– стратегія скорочення (оптимізації) розвитку інноваційної активності (спрямованість на оптимізацію або зниження розвитку інноваційної активності через загрози ринкового середовища, нестабільність функціонування підприємства, перегляд напрямів інноваційної діяльності, утримання позицій на ринку збуту продукції) відповідає критеріям – низький рівень інноваційної активності, низький рівень інноваційної діяльності, низький рівень результатів фінансової діяльності, відсутні можливості інноваційного розвитку, високий вплив загроз ринкового середовища, складність умов до впровадження інновацій, копіювання та адаптація досвіду щодо використання інновацій в розрізі інноваційних процесів. Сформований набір стратегій підвищення інноваційної активності підприємств розроблений враховуючи набір критеріїв, що підвищує їх достовірність, якість та ефективність. Слід відзначити, що наведений набір стратегій підвищення інноваційної активності сформований саме для промислових підприємств та адаптований для подальшого впровадження.

Далі реалізується блок використання стратегії підвищення інноваційної активності, що спрямований на визначення особливостей застосування кожного виду

стратегії на підприємстві та охоплює такі етапи: деталізація цілей за сформованим набором стратегій підвищення інноваційної активності, уточнення термінів використання; інтеграція стратегій підвищення інноваційної активності із стратегією підприємства; реалізація інноваційних рішень відповідно до стратегій підвищення інноваційної активності; збір даних та ідентифікація відхилень стратегій підвищення інноваційної активності; формування заходів до покращення стратегій підвищення інноваційної активності.

Першим етапом є «Деталізація цілей за сформованим набором стратегій підвищення інноваційної активності, уточнення термінів використання», що дозволяє визначити поточні завдання, терміни використання за кожним видом стратегії. Слід відзначити, що стратегію активного зростання інноваційної активності слід використовувати протягом п'яти років та основними завданнями є забезпечення швидкого зростання інноваційної активності, підвищення інтенсивності інноваційної діяльності, формування нових інноваційних напрямів, що сприятиме стрімкому росту, нарощуванню темпів розвитку. Щодо стратегії обмеженого зростання інноваційної активності, то її слід використовувати протягом чотирьох років, далі вносити коригування та основними завданнями є забезпечення збереження поточного рівня інноваційної активності, оптимізація інноваційної діяльності, розробка помірних напрямів інноваційного розвитку, що дозволить поступово підвищувати показники, зберегти досягнуті результати. Наступною є стратегія ситуаційного розвитку інноваційної активності, яку слід використовувати протягом трьох років, далі вносити коригування та основними завданнями є формування заходів до підвищення інноваційної активності та інноваційної діяльності, розробка шляхів адаптації до ризиків оточуючого середовища, що сприятиме налагодженню діяльності. Стратегію вибіркового розвитку інноваційної активності слід використовувати впродовж двох-трьох років та основними завданнями є виокремлення основних напрямів інноваційної діяльності, пріоритетних напрямів розвитку інноваційної активності, врахування обмежень інноваційного розвитку, що дозволить поступово формувати інноваційний потенціал, підтримати певні напрями активізації інноваційної діяльності. Останнім видом є стратегія скорочення розвитку інноваційної активності, яку доцільно використовувати впродовж двох років з метою зниження, оптимізації розвитку інноваційної активності, коригування та перегляду напрямів інноваційної діяльності на підставі врахування поточної ситуації на підприємстві, що спрямована на перегляд, призупинення інноваційної діяльності.

Другим етапом є «Інтеграція стратегій підвищення інноваційної активності із стратегією підприємства», що дозволить узгодити інноваційну діяльність з іншими напрямами роботи підприємства, вдосконалити роботу підрозділу із формування та управління інноваційною активністю, посилити його співпрацю з структурними підрозділами підприємства. Також даний етап спрямований на адаптацію стратегії підвищення інноваційної активності до функціонування підприємства.

Також слід виділити етап «Реалізація інноваційних рішень відповідно до стратегій підвищення інноваційної активності», що охоплює здійснення заходів з метою покращення інноваційної діяльності, налагодження інноваційних процесів, визначення напрямів інноваційного розвитку. Передбачається, що використання набору стратегій підвищення інноваційної активності сприятиме впровадженню сучасних підходів, технологій, програмних продуктів, інформаційних систем, взаємодії з науковими установами, технологічному оновленню, цифровізації, виробництву нової продукції, вдосконаленню організації виробництва.

Важливу роль відіграє етап «Збір даних та ідентифікація відхилень стратегій підвищення інноваційної активності», що дозволить здійснювати оцінку досягнутих результатів за кожним типом стратегій, ефективності їх використання, виявляти

відхилення від сформованої мети, проблеми. Здійснення означених заходів дозволить своєчасно коригувати стратегію протягом терміну впровадження.

Останнім етапом є «Формування заходів до покращення стратегій підвищення інноваційної активності». Зокрема, передбачається врахування викликів ринкового середовища та адаптація стратегії, розробка і ухвалення рішень щодо покращення стратегії. Здійснюється оцінка ефективності розроблених заходів для покращення стратегії інноваційної активності та їх дієвість підтверджує доцільність подальшого перегляду і використання стратегії, але недовіра сформованих заходів свідчить про необхідність повторного аналізу (встановлення причин неефективності заходів), оновлення даних та їх актуалізація, заміна заходів, повторна реалізація блоків. Серед заходів покращення стратегій підвищення інноваційної активності слід виділити: моніторинг інноваційної активності; формування інформаційної бази контролю результатів використання стратегії; покращення ресурсної бази використання стратегії, залучення інвестицій, створення інноваційного фонду; розвиток партнерства з науковими установами; оптимізація витрат на реалізацію стратегії; використання цифрових технологій та автоматизація процесів управління у процесі використання стратегії; залучення працівників, які обізнані в питаннях розвитку інноваційної активності; вдосконалення роботи підрозділу із формування та управління інноваційною активністю.

Отже, удосконалений методичний підхід до розробки стратегії підвищення інноваційної активності доцільно впроваджувати на промислових підприємствах, що дозволить налагодити показники інноваційної діяльності, визначити перспективні напрями інноваційного розвитку, забезпечити зростання результатів фінансово-господарської діяльності.

Висновки

Таким чином, удосконалено методичний підхід до розробки стратегії підвищення інноваційної шляхом використання набору методичних, аналітичних і прикладних складових, а також реалізації взаємопов'язаних блоків. Сформовано набір стратегій підвищення інноваційної активності, а саме: стратегія активного зростання; стратегія обмеженого зростання; стратегія ситуаційного розвитку; стратегій вибіркового розвитку; стратегія скорочення розвитку. Апробація стратегій на промислових підприємствах дозволить підвищити показники інноваційної діяльності, сформувані напрями інноваційного розвитку, враховувати загрози ринкового середовища, забезпечити зростання показників фінансово-господарської діяльності, налагодження інноваційних процесів.

Список джерел

1. Божкова В. В., Дериколенко О. М. Теоретико-методичні підходи до формування стратегії для венчурних промислових підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 11. С. 4–8.
2. Боковець В. В., Прутська Т. Ю. Формування та обґрунтування стратегії інноваційного розвитку корпоративних підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2017. Вип. 6. С. 79–84. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/6_2017_ukr/17.pdf.
3. Волощук Ю. О., Іванишин О. В., Богачик С. В. Формування та реалізація стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 2 (113). С. 101–106. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/2_2020/19.pdf.
4. Гарасимлюк М. В., Запишна А. С. Формування інноваційної стратегії розвитку підприємства. *Регіональна економіка*. 2022. №3. С. 118–125.

5. Глуха Г. Я., Цимбалюк А. І. Сучасний підхід до побудови інноваційної стратегії на підприємстві. *Академічний огляд*. 2018. № 2 (49). С. 62–74.
6. Єпіфанова І. Ю. Формування інноваційних стратегій промислових підприємств у сучасних умовах. *Підприємництво та інновації*. 2020. Вип. 13. С. 33–39. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/341>.
7. Єрмак С. О., Бойко І. М. Ідентифікація інноваційної стратегії та її місце у загальній стратегії розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8013>.
8. Золевська М. І. Розроблення інноваційної стратегії підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. Том 29 (68). № 6. С. 59–62.
9. Нижник О. В. Розробка стратегій інноваційного розвитку підприємств малого і середнього бізнесу. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 1. С. 94–98.
10. Пілецька С. Т. Організаційно-економічний механізм реалізації стратегії забезпечення інноваційної активності авіапідприємства. *Economics Bulletin*. 2016. № 1. С. 102–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2016_1_14.
11. Чумак Г. М., Жидик-Будько Р. Р. Формування інноваційної стратегії розвитку як напрям підвищення прибутковості підприємства. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 4. С. 156–160. URL: <http://ujae.org.ua/formuvannya-innovatsijnoyi-strategiyi-rozvytku-yak-napryam-pidvyshhennya-prybutkovosti-pidpryyemstva/>.
12. Шкуренко О., Чорна Т. Інноваційна стратегія розвитку підприємства в умовах адаптації до сучасних викликів. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*. 2023. Вип. 16 (32). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/565>.
13. Янковець Т. М. Інноваційні стратегії підприємства легкої промисловості як засіб реалізації його інноваційного потенціалу. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 2 (104). С. 167–174.
14. Bielialov T., Shtuler I., Tereshchenko D., Horiachova N., Pashniuk L. Prospects for the development of investment and innovation activity in Ukraine. *Cuestiones Politicas*. 2023. Vol. 41, Issue 76. P. 116–135. URL: <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/39684/44818>.
15. Hnatkivskyi B. Organizational and economic mechanism for the formation of the innovative strategy of agricultural enterprises. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. P. 132–138. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/37451>.